

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

P7_TA(2014)0009

Technologia wychwytywania i składowania dwutlenku węgla

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdania z realizacji za rok 2013: rozwijanie i stosowanie technologii wychwytywania i składowania dwutlenku węgla w Europie (2013/2079(INI))

(2016/C 482/02)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dyrektywę 2009/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniającą dyrektywę Rady 85/337/EWG, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 ⁽¹⁾ (dyrektywa w sprawie CCS),
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie przyszłości wychwytywania i składowania dwutlenku węgla w Europie (COM(2013)0180),
 - uwzględniając zieloną księgę Komisji z dnia 27 marca 2013 r. zatytułowaną „Ramy polityki w zakresie klimatu i energii do roku 2030” (COM(2013)0169),
 - uwzględniając pakiet klimatyczno-energetyczny UE z grudnia 2008 r.,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 marca 2012 r. w sprawie planu działania prowadzącego do przejścia na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r. ⁽²⁾,
 - uwzględniając art.48 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz opinię Komisji Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (A7-0430/2013),
- A. mając na uwadze, że wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla (CCS) to obiecująca technologia, która może być jedynym sposobem na znaczną redukcję CO₂ pochodzącego ze źródeł przemysłowych i która może istotnie zmniejszyć emisję CO₂ pochodzącego z elektrowni zasilanych paliwami kopalnymi; mając na uwadze, że technologia ta wymaga inwestycji sektora prywatnego i wykazania jej skuteczności na skalę przemysłową w celu promowania innowacji, zapewnienia bezpiecznej redukcji kosztów i potwierdzenia jej bezpieczeństwa dla środowiska naturalnego;
- B. mając na uwadze, że Międzynarodowa Agencja Energetyczna przewiduje, iż udział paliw kopalnych w światowym koszyku energetycznym do roku 2030 w dalszym ciągu będzie kształtował się na poziomie 75 %, sugeruje, że wychwytywanie i składowanie CO₂ jest niezbędne do zmniejszenia o prawie 20 % emisji CO₂ do roku 2050 i stwierdza, że jeśli technologia CCS nie będzie dostępna, konieczne będzie zwiększenie inwestycji w energię elektryczną o dodatkowe 40 %, by nie dopuścić do wzrostu temperatury przekraczającego 2 °C;
- C. mając na uwadze, że CCS jest jedyną technologią, która może zapewnić znaczne zmniejszenie emisji CO₂ pochodzącego z głównych sektorów przemysłowych, w tym z sektora stalowego, cementowego i chemicznego oraz rafinerii ropy naftowej, a w połączeniu z wykorzystaniem biomasy do wytwarzania energii elektrycznej może wspierać redukcję emisji CO₂ netto;
- D. mając na uwadze, że przy obecnym poziomie i zgodnie z przewidywanym w przyszłości poziomem zużycia paliw kopalnych wykorzystanie technologii CCS jawi się jako fundamentalne dla utrzymania globalnego wzrostu temperatur na poziomie niższym niż 2 °C;
- E. mając na uwadze, że rozwój CCS powinien być traktowany jako strategia uzupełniająca dla rozwoju energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych na drodze do gospodarki niskoemisyjnej;

⁽¹⁾ Dz.U. L 140 z 5.6.2009, s. 114.

⁽²⁾ Dz.U. C 251 E z 31.8.2013, s. 75.

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

- F. mając na uwadze aspiracje szefów rządów UE wyrażone w 2007 r., które dotyczyły uruchomienia do 2015 r. 12 elektrowni demonstracyjnych CCS, jednak ze względu na to, że ich rentowność zależy od wysokich cen dwutlenku węgla ambicji tych nie można obecnie zrealizować;
- G. mając na uwadze, że rozwój tej technologii nie powinien stanowić zachęty do zwiększenia udziału elektrowni wykorzystujących paliwa kopalne;
- H. mając na uwadze, że UE traci pozycję lidera technologicznego w CCS – obecnie tylko jeden projekt jest brany pod uwagę w ramach finansowania ze środków NER300, a projekty w ramach Europejskiego programu energetycznego na rzecz naprawy gospodarczej zostały zakończone lub zawieszono – i nie posiada obecnie skutecznej strategii promowania rozwoju projektów przewodnych CCS;
- I. mając na uwadze, że społeczeństwo powinno zawsze otrzymywać pełny i jasny obraz zalet i potencjalnych zagrożeń wynikających z CCS, zanim jakiegokolwiek projekty zostaną opracowane na skalę handlową;

Rosnące ambicje

1. uznaje, że wdrożenie CCS może pozwolić UE zrealizować jej aspiracje związane z przejściem jak najmniejszym kosztem na gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r. oraz że wdrożenie CCS jest niezbędne zwłaszcza do dekarbonizacji sektorów przemysłu charakteryzujących się wysoką emisyjnością CO₂; jest zdania, że CCS może również przyczynić się do różnorodności i bezpieczeństwa dostaw energii, przy jednoczesnym zachowaniu i stwarzaniu nowych możliwości zatrudnienia; potwierdza pilną potrzebę opracowania szeregu projektów przewodnych obejmujących pełny łańcuch CCS w celu określenia najlepszych i najbardziej korzystnych z ekonomicznego punktu widzenia rozwiązań; wzywa Komisję do wyznaczenia celów związanych z realizacją tego założenia; uznaje, że biorąc pod uwagę wymagany znaczny wkład inwestycyjny, konieczne są instrumenty stanowiące uzupełnienie systemu handlu uprawnieniami (ETS) w UE, aby wspierać badania, realizację techniczną i bezpieczeństwo CCS;
2. uważa, że chociaż CCS może stanowić częściowe rozwiązanie umożliwiające osiągnięcie celów dotyczących ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, jeszcze lepszym wyjściem byłoby osiągnięcie tych celów przez państwa członkowskie bez wykorzystania CCS;
3. wzywa Komisję do wsparcia wdrażania CCS nie tylko w odniesieniu do wytwarzania energii w oparciu o węgiel i gaz, lecz także w odniesieniu do szeregu sektorów przemysłu, takich jak sektor chemiczny, metalurgiczny, żelaza i stali, cementowy oraz rafineryjny; domaga się, by Komisja rozwiązała kwestię wdrożenia CCS w ramach strategii w dziedzinie klimatu i energii na okres do 2030 r. oraz by przedstawiła propozycje dotyczące wspierania wczesnego opracowywania projektów przewodnych CCS;
4. wzywa Komisję i państwa członkowskie do podjęcia szeroko zakrojonych działań na rzecz stymulowania międzynarodowej współpracy oraz promowania wykorzystywania technologii CCS do łagodzenia zmian klimatu, aby wskazać gospodarkom rozwijającym się alternatywne ścieżki rozwoju, takie jak technologia CCS, które w mniejszym stopniu opierają się na wykorzystaniu węgla;
5. uważa, że w planie działań dla przemysłu stalowego należy uwzględnić konkretne odniesienie do konieczności rozwoju projektów przewodnych CCS w tym sektorze;

Wiodąca rola państw członkowskich

6. uznaje, że wdrożenie CCS nie zostanie zrealizowane bez wsparcia państw członkowskich i prywatnych inwestorów oraz że państwa członkowskie mają pełne i suwerenne prawo, by wspierać wdrożenie technologii CCS lub nie dopuścić do jej stosowania; zauważa, że mimo iż niektóre państwa członkowskie zaznaczyły, że nie spodziewają się, aby technologia CCS odegrała rolę w ich strategiach dotyczących ograniczenia emisji, nie powinno to powstrzymywać realizacji inicjatyw w tych państwach członkowskich, które uważają, że technologia CCS może skutecznie wpłynąć na ich przejście na gospodarkę niskoemisyjną;
7. przypomina Komisji, że Parlament wezwał do ustanowienia przepisów zobowiązujących każde państwo członkowskie do opracowania strategii niskoemisyjnej obejmującej okres do 2050 r.; zaleca aktualizowanie takich krajowych planów działania co pięć lat; oczekuje, że zostanie w nich określone, czy i w jaki sposób technologia CCS zostanie wdrożona przez dane państwo członkowskie;

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

8. wzywa Komisję do przedstawienia propozycji objęcia państw członkowskich wymogiem przygotowania i opublikowania krajowych planów działania na rzecz gospodarki niskoemisyjnej przed Konferencją Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu w 2015 r.;

9. podkreśla, że ze względu na niskie ceny dwutlenku węgla państwa członkowskie, które chcą wspierać wdrażanie CCS, powinny odgrywać kluczową rolę w kontekście zapewnienia przejrzystych źródeł dochodów oraz innego wsparcia finansowego, które może być niezbędne do zapewnienia tworzenia i realizacji projektów przewodnich, przy jednoczesnym zapewnieniu operatorom, którzy ponoszą wysokie pionierskie koszty, zwrotu z inwestycji; zauważa, że wymagane mogą być także odpowiednie rozwiązania regulacyjne, jeśli CCS ma mieć charakter handlowy; podkreśla konieczność wypełnienia norm bezpieczeństwa z zakresu ochrony środowiska;

Przepisy i finansowanie UE

10. wzywa Komisję, aby rozważyła utworzenie unijnego funduszu inwestycji dla innowacji w przemyśle w celu wsparcia rozwoju innowacyjnych technologii przyjaznych dla klimatu, w tym projektów przewodnich CCS, innych innowacyjnych technologii niskoemisyjnych oraz środków ograniczania emisji CO₂ pochodzącego z przemysłu energochłonnego i ze stosowanych w tym sektorze procesów; sugeruje, że fundusz ten mógłby być finansowany ze sprzedaży uprawnień do emisji w ramach EU ETS; podkreśla, że nie powinno to spowodować dodatkowego obciążenia budżetu UE; uznaje, że przy określaniu parametrów wykorzystania takiego funduszu należy wziąć pod uwagę doświadczenie uzyskane na podstawie ograniczeń i braku elastyczności mechanizmu finansowania NER300;

11. uważa, że opracowując strategie polityczne dotyczące CCS, należy opierać się na solidnych podstawach świadczących o ich potencjalnym korzystnym oddziaływaniu na środowisko, stabilność europejskiego przemysłu, zatrudnienie w UE, a także na przystępność cen energii zarówno dla społeczeństwa, jak i dla przemysłu;

12. uważa, że długoterminowe wsparcie CCS powinno wynikać głównie z zasygnalizowania odpowiedniej ceny CO₂; sugeruje, że Komisja powinna ułatwić debatę dotyczącą możliwych opcji, dokonując analizy systemów obowiązkowego zakupu certyfikatów CCS potwierdzających emisje uniknięte dzięki składowaniu lub oczyszczaniu CO₂ proporcjonalnie do CO₂ zawartego w paliwach kopalnych wprowadzanych na rynek;

13. domaga się, by Komisja opracowała wytyczne dla państw członkowskich odnośnie do różnego rodzaju mechanizmów finansowych i innych mechanizmów, które państwa członkowskie mogłyby wykorzystać do wsparcia i pobudzenia wdrażania CCS oraz do uzyskania dostępu do funduszy wsparcia z budżetu UE;

14. przyjmuje do wiadomości decyzję Europejskiego Banku Inwestycyjnego zakazującą udzielania kredytów na budowę elektrowni węglowych emitujących powyżej 550 g CO₂/kWh; podkreśla, że bez wsparcia finansowego dla rozwoju CCS zasadnicze znaczenie będzie miało wprowadzenie bardziej rygorystycznych norm emisyjnych;

15. proponuje, aby Komisja rozważyła możliwe sposoby wykorzystania unijnego Funduszu Badawczego Węgla i Stali do wsparcia działań demonstracyjnych w odniesieniu do CCS na etapie poprzedzającym zastosowanie tej technologii na skalę handlową w tych sektorach przemysłowych;

16. docenia poparcie projektów CCS w UE przez rząd norweski i chciałby, aby w ramach negocjacji w sprawie następnego okresu programowania wystąpiono z wnioskiem o wsparcie finansowe dla projektów przewodnich CCS;

17. zwraca się do Komisji o dokonanie oceny korzyści wynikających z przyjęcia i rozwoju projektu pilotażowego Ciuden dotyczącego CCS w Hiszpanii, na który przeznaczono około 100 mln EUR w ramach wsparcia finansowego ze źródeł UE, jako europejskiego narzędzia badawczego w zakresie technologii wychwytywania i składowania CO₂ na lądzie;

Transport i składowiska

18. uznaje, że możliwe jest osiągnięcie znacznych oszczędności finansowych dzięki tworzeniu klastrów CCS zakładów przemysłowych obsługiwanych przez wspólne rurociągi lub inne systemy transportu CO₂; sugeruje, że od operatorów zakładów nie można ogólnie oczekiwać, iż będą oni uwzględniać przyszłe wymogi innych obiektów, a zatem główne inwestycje, takie jak rurociągi zbiorcze, stworzone ostatecznie z zamiarem przesyłu CO₂ z różnych źródeł, mogłyby powstawać w ramach partnerstw publiczno-prywatnych; podkreśla, że państwa członkowskie, które chcą wdrożyć CCS, mają do odegrania bezpośrednią rolę, jeśli chodzi o zapewnienie infrastruktury transportowej związanej z CCS i określenie dostępności infrastruktury przeznaczonej do składowania;

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

19. w świetle działań dotyczących CCS, podjętych w ramach dialogu kanadyjsko-amerykańskiego w sprawie czystej energii, wzywa do bliższej współpracy ze Stanami Zjednoczonymi i Kanadą poprzez wymianę wiedzy i dobrych praktyk;
20. domaga się, by technologie niskoemisyjne były postrzegane jako wzajemnie uzupełniające się, a nie konkurencyjne względem siebie; podkreśla fakt, że zarówno odnawialne źródła energii, jak i CCS odegrają rolę w przyszłym koszyku energetycznym UE oraz że technologia CCS nie powinna opóźniać osiągnięcia obligatoryjnych celów UE w zakresie rozwoju energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych; domaga się, by w ramach strategii w dziedzinie klimatu i energii na okres do roku 2030 zaproponowane zostały środki na rzecz wspierania wykorzystywania obu technologii;
21. zauważa, że struktura geologiczna Europy może zapewnić wiele potencjalnych miejsc trwałej sekwestracji dużych ilości CO₂, zwłaszcza pod Morzem Północnym z dala od terenów zamieszkiwanych przez ludzi; popiera wykorzystanie środków unijnych oraz funduszy w celu przyjęcia wspólnej definicji cech miejsca składowania, zidentyfikowania odpowiedniego potencjału geologicznego miejsc składowania w całej Europie, opracowywania projektów pilotażowych oraz przygotowania miejsc składowania na skalę handlową na terytorium państw członkowskich, które wyrażą na to zgodę;
22. wzywa Komisję do promowania opracowania atlasu potencjalnych miejsc składowania CO₂ w Europie;
23. uznaje, że art. 6 protokołu londyńskiego został zmieniony, aby jego treść nie stanowiła już przeszkody dla transgranicznego transportu CO₂ w celu sekwestracji; zauważa jednak, że ratyfikacja tej zmiany może zająć kilka lat; wzywa Komisję do wyjaśnienia, czy istnieją okoliczności, w których Komisja wyrazi zgodę na transgraniczny transport CO₂, zanim protokół zostanie ratyfikowany;

Odpowiedzialność za składowanie

24. zauważa zaniepokojenie niektórych potencjalnych podmiotów zaangażowanych w CCS wyrażające się w tym, że nałożone na te podmioty wymogi i zobowiązania dotyczące geologicznego składowania CO₂ w miejscach zatwierdzonych przez państwa członkowskie są wygórowane i niemożliwe do określenia; przypomina jednak zasady dotyczące odpowiedzialności za składowanie CO₂ ustanowione w dyrektywie w sprawie geologicznego składowania CO₂ (dyrektywa w sprawie CCS) i obowiązki spoczywające na posiadaczach zezwolenia na składowanie;
25. w pełni zgadza się, że należy zapobiegać wszelkiemu przypadkowemu uwolnieniu CO₂ ze składowiska oraz że integralność środowiskowa projektu musi być chroniona zgodnie z art. 1 dyrektywy w sprawie CCS; wzywa Komisję, by zaproponowała wytyczne dotyczące zakresu, w jakim szczegóły ustaleń dotyczących zgodności mogły zostać z wyprzedzeniem określone w negocjacjach między potencjalnymi operatorami oraz właściwymi organami zainteresowanych państw członkowskich;
26. wskazuje, że dyrektywa w sprawie CCS daje państwom członkowskim znaczną elastyczność co do sposobu zapewnienia bezpieczeństwa finansowego przez operatorów CCS oraz co do okresu poprzedzającego przejście odpowiedzialności za zamknięte składowisko przez właściwy organ; sugeruje, że państwa członkowskie, które pragną promować rozwijanie CCS, będą musiały odegrać bardziej aktywną rolę i zaakceptować odpowiedzialność większą niż w obecnym rozumieniu;
27. wzywa Komisję do weryfikacji wytycznych dotyczących dyrektywy w sprawie CCS w celu doprecyzowania tych kwestii;
28. sugeruje, że zawarty w dyrektywie w sprawie CCS wymóg rezygnacji z uprawnień przez operatorów w razie wycieku CO₂ nie uwzględnia wysokich kosztów działań naprawczych; obawia się, że zobowiązanie to stanowi dodatkową przeszkodę dla rozwoju CCS; wzywa Komisję, by zaproponowała przegląd swojej oceny dotyczącej dyrektywy w sprawie CCS;

Stan gotowości do wychwytywania i składowania

29. podkreśla, że niedopuszczalne jest już inwestowanie w elektrownie lub zakłady przemysłowe, w przypadku których istnieje prawdopodobieństwo emisji znacznych ilości CO₂, bez względu na to, w jaki sposób emisje zostaną zmniejszone w przyszłości;

Wtorek, 14 stycznia 2014 r.

30. podkreśla, że według badania Eurobarometru znaczna część europejskiego społeczeństwa nie zna technologii CSS, jednak ci, którzy ją znają, są bardziej skłonni do jej wspierania; wzywa Komisję i państwa członkowskie do poprawy komunikacji w celu szerzenia wśród społeczeństwa wiedzy dotyczącej CCS; uważa także, że szersze zrozumienie CCS ma zasadnicze znaczenie dla akceptacji społecznej i jednocześnie dla wdrażania CCS.

31. zauważa, że państwa członkowskie mogą na różne sposoby oceniać postanowienia dyrektywy w sprawie CCS, zgodnie z którymi przed udzieleniem elektrowniom licencji na działanie wymagane jest przeprowadzenie oceny możliwości wychwytywania, transportu i składowania CO₂;

32. wzywa Komisję do zaproponowania, aby w państwach członkowskich, które postanowiły wykorzystać technologię CCS, warunkiem budowy wszystkich nowych elektrowni zasilanych paliwami kopalnymi i wysokoemisyjnych zakładów przemysłowych przekraczających określone rozmiary – z wyjątkiem obiektów zaspokajających szczytowe zapotrzebowanie na energię lub przypadków, w których państwo członkowskie spełniło wymóg prawny dotyczący opublikowania planu działania określającego, w jaki sposób zrealizowane zostaną cele w zakresie ograniczenia emisji CO₂ do 2050 r. bez wykorzystania CCS – były należyte przygotowania do wdrożenia CCS lub innych środków na rzecz znacznego ograniczenia emisji CO₂;

33. zwraca się do Komisji o przeprowadzenie analizy i przedłożenie sprawozdania na temat zakresu, w jakim technologia CCS powinna zostać wdrożona w określonych kluczowych terminach, tj. do 2030 r., aby stanowiła znaczący wkład w realizację celów ograniczenia emisji do roku 2050.

Wychwytywanie dwutlenku węgla i jego wykorzystanie

34. z zadowoleniem przyjmuje różne inicjatywy dotyczące wykorzystania CO₂ w sposób, który ogranicza ogólny poziom emisji do atmosfery i umożliwia tworzenie alternatywnych produktów, takich jak przyjazne dla środowiska paliwa transportowe; w szczególności wzywa Komisję, aby pilnie dokonała oceny potencjału bezpiecznego wykorzystania CO₂ do lepszego odzysku ropy naftowej i gazu w UE;

o

o o

35. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.
